

Bijlage Raadsvoorstel "RKC rapport procesgang 3B4"

Conclusies Onderzoeksrapport RKC 'Wie A zegt moet ook 3B4 zeggen'

De conclusie van de Rekenkamercommissie is zo eenvoudig als hij helder is: de procesgang bij het project 3B4 zou gebaat zijn geweest bij een duidelijke visie vooraf en leiderschap gedurende het gehele proces.

Samenvattend wordt gesteld dat:

1. Bij de start geen duidelijke visie en geen duidelijk beleid is geformuleerd welke kant men met 3B4 op wilde gaan. Als de visie en het beleid niet duidelijk zijn (doel, middel, tijd) is het onmogelijk om een projectmatige aanpak te hanteren. Deze aanpak heeft dan ook lange tijd geheel ontbroken en is nadien slechts voor een deel toegepast;
2. De achtereenvolgende coalitieakkoorden een grote mate van consistentie met elkaar vertoonden maar weinig ambitieus waren of concrete richting gaven wat betreft doelstelling en doorlooptijd;
3. Gedurende het gehele proces vanuit het college lijkt te zijn gestreefd naar consensus om een zo groot mogelijke meerderheid achter het te nemen besluit te kunnen krijgen;
4. Het ontbrak aan leiderschap van het college en kaderstelling vanuit de raad zodat het proces langer heeft geduurd dan strikt noodzakelijk.

3.3 Conclusies globale 'Procesgang'

Het hele proces overziende kan geconcludeerd worden dat:

- het proces zich kenmerkt door een "voorzichtig zoeken naar" welke keuze voor de toekomst te maken (diverse onderzoeken om besluiten te kunnen nemen);
- de focus op doel en richting niet altijd helder en eenduidig is geweest:
 - o geen specifiek resultaat vooraf gedefinieerd;
 - o vanaf 2004 worden telkens andere sociaal maatschappelijke voorzieningen betrokken in de ontwikkeling (stap 6, 10, 12) wat uiteindelijk resulteert in het besluit tot het realiseren van een multifunctioneel cluster in 2009 (stap 13);
 - o sport in 3B4 > concentreren van sport op sportpark Wilhelmina > sport toch in 3B4;
- de 'knip'; het loskoppelen van het ontwikkelen van woningbouw en sport, tot resultaat heeft gehad dat woningbouw doorgang heeft kunnen vinden en niet is belemmerd door de discussie over sport en cultuur;
- er onvoldoende eensgezindheid - zowel bij sportclubs als anderen, zoals de politiek - aanwezig was voor één bepaalde richting.

De beraadslagingen laten zich vanuit de dossiers kenmerken als een weloverwogen en betrokken discussie. Voor een buitenstaander die puur kijkt naar de procesgang, waarbij:

- het besluitvormingsproces vele jaren heeft geduurd;
- veel nota's en adviezen van derden zijn gevraagd;
- weinig eenheid wordt ervaren in wat de sportverenigingen willen en wat de raad wil;
- verschillende beleidswijzigingen hebben plaatsgevonden: inzetten op concentratie op Wilhelminasportpark en dan toch weer niet, verschillende beheermodellen etc. kan de indruk postvatten dat er sprake is van weinig daadkracht en vooral van besluiteloosheid. Voor een college is het ook een lastig speelveld om gedragenheid voor zijn besluiten te verkrijgen. Tijdens het ontwikkelproces is gekeken naar de variant concentratie van sport op het Wilhelminasportpark terwijl er vanuit de politiek, en eerder al vanuit een deel van de sportverenigingen, niet een heel groot draagvlak voor was. Waarom daar wel tijd en geld in gestoken? Is hier een spanningsveld te zien tussen wat het beste voor de sport zou zijn (volgens de externe onderzoeksbureaus en waar het college op in heeft gezet) en wat inwoners willen, namelijk voorzieningen dichtbij huis? Wat inwoners willen en wat sportverenigingen zouden willen, heeft uiteindelijk de doorslag gegeven in de besluitvorming.

Zoals bij elk groot project zijn er externe invloeden die hun impact hebben op het proces. Deze zijn vaak niet te vermijden. Zo is het dreigende faillissement van De Rijnkom een externe omstandigheid waarmee de gemeente Renkum is geconfronteerd en waar het op heeft moeten reageren. Voor zover uit de documentatie blijkt kan worden gesteld dat deze ontwikkeling:

- de doorlooptijd nadelig heeft beïnvloed. De focus kwam tijdelijk te liggen op het oplossen van het actuele probleem;
- de inhoudelijke discussie niet nadelig heeft beïnvloed.

Of de financiën door de aankoop het proces financieel nog heeft beïnvloed komt niet naar voren uit de documentatie en raadsdiscussies.

4.5 Conclusies 'Beleid en 3B4'

De conclusies die kunnen worden getrokken naar aanleiding van dit hoofdstuk zijn:

1. Er is geen specifiek beleid geformuleerd aan het begin van 3B4 Sport dat richtinggevend kon zijn voor het project c.q. proces;
2. Zowel coalitieakkoorden als kadernota's en MJB's zijn wat betreft 3B4 Sport op de korte termijn gericht en zeggen meer over de actualiteit dan over het beleid voor de toekomst;
3. Hetgeen in de opeenvolgende coalitieakkoorden is gesteld ten aanzien van 3B4 Sport wordt ook in grote lijnen waargenomen in de stappen die zijn gezet tijdens de uitvoering van het proces. Coalitieakkoorden zijn consistent met besluiten die raad/college in voorgaande periode heeft genomen, maar geven geen duidelijke richting aan;
4. Keuzes (voor locatie, onderzoek, e.d.) worden niet expliciet onderbouwd met verwijzing naar eerdere opties;
5. De coalitie van 2006-2010 heeft verder onderzoek uit laten voeren naar andere locaties voor sport dan 3B4. Hoewel het college mede op basis hiervan inzette op verplaatsing richting Wilhelminasportpark, heeft dit voorstel het niet gehaald. Dit kan worden gezien als een inconsistentie: deze insteek kon bij de coalitiepartijen op minder draagvlak rekenen dan verwacht.

5.4 Conclusies 'Projectmanagement en 3B4'

- 3B4 voldoet aan de uitgangspunten voor een project (zoals benoemd in document 2003 en 2007), dus zou in die zin ook geleid moeten worden als een project. Vóór 2008 zijn de randvoorwaarden zoals een doel/opdracht, middelen, tijdspad echter niet ingevuld geweest hetgeen noodzakelijk is om het als project te kunnen managen;
- In latere fases is gewerkt met diverse plannen van aanpak. Echter: al deze drie projectplannen hadden betrekking op een deel en niet op het geheel;
- Door het ontbreken in dit traject van een totaal beeld van het doel/resultaat, de aanpak om daar te komen en een globaal tijdspad dat daarvoor nodig is, is sturen op het geheel niet mogelijk;
- De klankbordgroep heeft als klankbordgroep gefunctioneerd. Over nut en noodzaak is uit de documentatie geen conclusie te trekken. In het verslag van de Commissie Inwoners van 11 februari 2008 (pagina 8) wordt door de woordvoerder van GB het volgende hierover gesteld: "Wat betreft het fenomeen "raadsklankbordgroep" het volgende: Daar was veel afwezigheid van één of twee grote fracties. Willen we nog wel klankbordgroepen? Dit is wellicht een vraag aan de Agendacommissie."

6.2 Conclusie 'Inhuur externen'

- Om keuzes te kunnen maken is informatie nodig. Daarvoor is soms externe expertise nodig. Om te concluderen of het bedrag dat in het geval van 3B4 is gemoeid met de inhuur van externen hoog of laag is, zou een onderscheid gemaakt moeten worden tussen kosten die je moet maken bij een dergelijk project en kosten die je hebt gemaakt om twijfels weg te nemen of alternatieven in de afweging mee te nemen. Onder kosten die nu eenmaal horen bij een dergelijk project vallen bijvoorbeeld de kosten van wettelijk verplicht onderzoek, de overeenkomst met de architect en dergelijke. Nominaal gaat het wat betreft de externe inhuur bij 3B4 in totaal om een bedrag van €75.000,- dat door de Rekenkamercommissie kon worden achterhaald.
- Er is geld uitgegeven aan onderzoeken die later minder relevant zijn gebleken. Bijvoorbeeld onderzoeken gerelateerd aan de realisatie van de bundeling van sport op het Wilhelminasportpark. Ook een onderzoek gericht op PPS varianten dat later door marktomstandigheden in een ander perspectief is komen te staan, kan hiertoe worden gerekend.
- Om te zeggen dat deze onderzoeken beter niet uitgevoerd hadden kunnen worden, is te kort door de bocht. Ze hebben op het moment hun waarde gehad in het besluitvormingsproces.
- Het vermijden van dit soort kosten is bijna niet mogelijk. Wel kun je de vraag stellen of een helder kader, bijvoorbeeld een startnotitie Sport in beeld, niet had moeten worden opgesteld om het project meteen meer richting te geven? En meer relevant in dit kader: had een dergelijke startnotitie vervolgens niet door een externe partij moeten worden getoetst?